

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 392/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Babjak s.r.o., Zvonárska 8, Košice, proti postupu a upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 4 Kn 61/23/8800-4 z 22. júna 2023 a proti postupu a upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/2 GPt 331/23/1000-3 z 21. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a upovedomením krajskej prokuratúry č. k. 4 Kn 61/23/8800-4 z 22. júna 2023 a proti postupu a upovedomeniu generálnej prokuratúry č. k. IV/2 GPt 331/23/1000-3 z 21. augusta 2023. Sťažovateľka navrhuje napadnuté upovedomenia krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry zrušiť a vec vrátiť generálnej prokuratúre, resp. krajskej prokuratúre na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach-okolie, odboru kriminálnej polície, 2. oddelenia vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-84/2-VYS-KS-2022 z 3. februára 2023 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie, ktoré bolo (na základe trestného

oznámenia sťažovateľky, pozn.) začaté pre prečin zvýhodňovania veriteľa podľa § 240 ods. 1 a 2 Trestného zákona, a to z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

3. Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej Okresná prokuratúra Košice-okolie rozhodla uznesením č. k. 1 Pv 219/21/8806-54 zo 16. marca 2023 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

4. Právny zástupca sťažovateľky následne žiadosťou z 13. apríla 2023 podanou na základe príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky por. č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní požiadal krajskú prokuratúru o preskúmanie zákonnosti predmetného uznesenia okresnej prokuratúry zo 16. marca 2023. Túto žiadosť vybavila krajská prokuratúra napadnutým upovedomením z 22. júna 2023, ktorým právnomu zástupcovi sťažovateľky v podstatnom oznámila, že preskúmaním spisového materiálu nezistila podklad na prijatie prokurátorského oprávnenia vo vzťahu k žiadosťou napadnutému postupu a uzneseniu okresnej prokuratúry, ako ani vo vzťahu k predchádzajúcemu postupu a uzneseniu vyšetrovateľa. Krajská prokuratúra zároveň právneho zástupcu sťažovateľky informovala, že ďalšia žiadosť v predmetnej veci nebude vybavovaná.

5. Právny zástupca sťažovateľky následne ďalšou žiadosťou zo 16. augusta 2023 podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 požiadal generálnu prokuratúru o preskúmanie postupu krajskej prokuratúry pri vybavovaní jeho prvej žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, ako aj o preskúmanie predmetného postupu a uznesenia okresnej prokuratúry a vyšetrovateľa. Túto žiadosť vybavila generálna prokuratúra napadnutým upovedomením z 21. augusta 2023, ktorým právnomu zástupcovi sťažovateľky oznámila, že predmetná žiadosť zo 16. augusta 2023 bola z dôvodu príslušnosti postúpená na vyhodnotenie a ďalší zákonu zodpovedajúci postup krajskej prokuratúre.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstatnom v zásade opakuje argumentáciu uvedenú v žiadostiach podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019. Podľa jej názoru k porušeniu ňou označených práv došlo v dôsledku nesprávneho postupu krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry pri vybavovaní jej žiadostí podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, ktoré sa náležite nevysporiadali s jej argumentáciou ako oznamovateľky podozrenia z naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona

o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu jej oneskorenosti [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a upovedomením krajskej prokuratúry:

9. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

10. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle citovaného § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene.

12. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pripomína, že zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu napadnutému mimoriadnym opravným prostriedkom prichádza do úvahy len v prípade, ak právna úprava sťažovateľovi využitie takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku umožňuje, a teda na zachovanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti sa nemožno spoliehať vtedy, ak už samotná právna úprava explicitne vylučuje využitie mimoriadneho opravného prostriedku.

13. Podľa čl. 3 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 opakovaná žiadosť podaná podávateľom v tej istej veci sa nevybavuje. To však nebráni prijatiu zákonných opatrení vyplývajúcich z úradnej povinnosti alebo rozhodnutia nadriadeného prokurátora. Podľa čl. 6 ods. 5 príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 v prípade, ak prokurátor príslušný na vybavenie žiadosti na základe preskúmania zákonnosti nezistí skutočnosti odôvodňujúce prijatie opatrenia v trestnej veci, o tejto skutočnosti primerane upovedomí podávateľa, v upovedomení súčasne podávateľa poučí, že opakovaná žiadosť sa nevybavuje, o čom podávateľ už nebude upovedomený.

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa o napadnutom prípise krajskej prokuratúry (ktorým krajská prokuratúra vybavila jej v poradí prvú žiadosť podanú podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, pozn.) dozvedela najneskôr 16. augusta 2023, keďže týmto dňom je datovaná opakovaná žiadosť sťažovateľky podaná podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019.

15. Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená osobne 27. októbra 2023. Sťažovateľka sa teda ochrany svojich označených práv v súvislosti s napadnutým postupom a upovedomením krajskej prokuratúry domáha jednoznačne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho ju nemožno považovať za podanú včas.

16. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nemožno počítat' od doručenia napadnutého upovedomenia generálnej prokuratúry z 21. augusta 2023 (ktorým generálna prokuratúra vybavila opakovanú žiadosť sťažovateľky podanú podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, pozn.), ku ktorému došlo 28. augusta 2023, pretože (i) žiadosť podanú podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 nemožno považovať za zákonom vymedzený mimoriadny opravný prostriedok predpokladaný § 124 zákona o ústavnom súde (akým je napr. dovolanie, pozn.), a zároveň (ii) samotný príkaz generálneho prokurátora č. 11/2019 explicitne vylučuje podanie opakovanej žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 v tej istej veci, a teda samotný príkaz generálneho prokurátora č. 11/2019 využitie takéhoto (kvázi)opravného prostriedku neumožňuje. Z uvedeného vyplýva, že podanie opakovanej žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 v tej istej veci nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde absolútne žiadny vplyv.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým postupom a upovedomením krajskej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry:

18. Z ustanovenia § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

19. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, ústavný súd konštatuje, že táto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky je už *prima facie* zjavne neopodstatnená. Generálna prokuratúra napadnutým upovedomením vybavila opakovanú žiadosť sťažovateľky podanú podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 v tej istej veci (t. j. vo veci predmetného trestného oznámenia sťažovateľky, pozn.), pričom generálna prokuratúra v tomto upovedomení právnomu zástupcovi sťažovateľky oznámila, že predmetná žiadosť bola z dôvodu príslušnosti postúpená na vyhodnotenie a ďalší zákonu zodpovedajúci postup krajskej prokuratúre, čo je podľa názoru ústavného súdu plne v súlade s čl. 3 ods. 4 príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, podľa ktorého opakovaná žiadosť podaná podávateľom v tej istej veci sa nevybavuje. O uvedených následkoch opakovaneho podania žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 v tej istej veci pritom bola

sťažovateľka už aj vopred oboznámená, keďže v napadnutom upovedomení krajskej prokuratúry (ktorým krajská prokuratúra vybavila jej v poradí prvú žiadosť podanú podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, pozn.) krajská prokuratúra sťažovateľku v súlade s čl. 6 ods. 5 príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 okrem iného poučila o tom, že opakovaná žiadosť podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 sa nevybavuje.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľkou napadnutý postup a upovedomenie generálnej prokuratúry nesignalizuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. že medzi sťažovateľkou napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry na jednej strane a obsahom tohto práva na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, ústavný súd konštatuje, že tento článok dohovoru sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom. Generálna prokuratúra nemá postavenie súdneho orgánu a jej akékoľvek rozhodnutie nie je súdnym rozhodnutím v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nevzťahujú sa naň preto striktne ani požiadavky vyplývajúce z práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré vyvodila judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie ESLP z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Z čl. 6 (ods. 1) dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní pre konkrétny trestný čin (napr. II. ÚS 589/2018). Z judikatúry ESLP vyplýva, že čl. 6 dohovoru nie je aplikovateľný ani na poškodeného v trestnom konaní (Duchoňová proti Českej republike, rozhodnutie z 2. 10. 2006, č. 29858/03, oddiel 1).

22. Vychádzajúc z uvedeného, možno uzavrieť, že tento článok dohovoru nie je na napadnutý postup a upovedomenie generálnej prokuratúry aplikovateľný. Ústavná sťažnosť je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu